ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
شنبه • ۱۵ دی ۱۳۹۷
۲۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ • ۵ ژانویه ۲۰۱۹
شماره ۲۰۰۴
۱۲۲۷

مخاطب برنده است یا «برنده باش»؟

بخت‌آزمایی‌های تلویزیونی

پرونده

«برنده باش» مسابقه جذابی است، آن هم در تلویزیون ما که ردپای چهره‌های محبوب در آن کم پیدا می‌شود و سریال و برنامه‌ها رنگ و بوی تکرار به خود گرفته‌اند. برنده باش جذاب است چون مجری جذابی دارد و فاصله بین موفقیت و شکست در آن خیلی کم است، گاهی مقداری ریسک‌پذیری می‌تواند میلیون‌ها تومان سود نصیب افراد کند و گاهی اعتماد به نفس زیاد و انصراف ندادن می‌تواند کلی ضرر در پی داشته باشد؛ اما «برنده باش» با همه جذابیت‌ها واقعاً یک مسابقه اطلاعات عمومی از جنس «مسابقه هفته» نیست که بتواند باعث رشد اطلاعات جامعه شود و بیشتر یک فعالیت تجاری است که گاهی تلاش فرد تناسبی با نتیجه‌اش ندارد و همین موضوع باعث ولع زیاد افراد برای شرکت چند باره در این برنامه می‌شود. در برنامه پنج‌شنبه شب وقتی گلزار از شرکت‌کننده مسن پرسید: با پولش چه خواهد کرد؟ او جواب داد: چون دخترش روزی حدود ۱۶ ساعت روی اپ وقت گذاشته بخشی از پول را به او می‌دهد. جالب‌تر این که تلاش آن فرد برای شرکت چند باره در مسابقه به روزی ۱۶ ساعت کار دخترش محدود نشده و خود آن فرد هم روزی حدود ۸ ساعت وقت گذاشته و جمعا ۱۶۸ ساعت در هفته (یعنی ۷ تا ۲۴ ساعت) وقت گذاشته‌اند تا به مسابقه بیایند و شانس برنده شدن ۲۰۰ میلیون را پیدا کنند. (ایشان در نهایت ۵ میلیون برنده شد.) در این بین چقدر هزینه کرده‌اند بماند و بماند که هزاران نفر دیگر هر کدام میلیون‌ها تومان هزینه کرده و به جمع هشت نفر هم نرسیده‌اند. سوال‌های اپلیکیشن به مراتب از سوال‌های برنامه سخت‌تر است و در خود برنامه هم سوالات عجیبی مطرح می‌شود اما با این همه هنوز کسی از ۱۰۰ میلیون تومان فراتر نرفته است و بیشتر افراد در نهایت بین پنج تا ۱۵ میلیون تومان برنده می‌شوند که در برابر تلاش شبانه‌روزی و هزینه‌ای که کرده‌اند عدد قابل توجهی نیست. با این همه چرا هنوز هزاران نفر دنبال شرکت در این مسابقه هستند؟ در پرونده امروز به ابعاد مختلف این برنامه می‌پردازیم.

محاسبه سر انگشتی هزینه لازم برای راهیابی به قسمت تلویزیونی برنامه «برنده باش»

۳ تا ۵ میلیون هزینه شرکت در مسابقه

مجید حسین زاده | روزنامه‌نگار

کمتر فردی است که دوست نداشته باشد با پاسخ دادن به ۱۵ سوال، هم اطلاعات عمومی‌اش را در یک برنامه پربیننده تلویزیونی محک بزند و هم برنده ۲۰۰ میلیون تومان شود. آن چه در این بین کمتر به آن توجه می‌شود، تلاش‌های مادی و صرف زمان زیاد شرکت‌کنندگان برای حضور در این برنامه است. همان طور که می‌دانید، شروع این مسابقه از نصب اپلیکیشن این برنامه روی تلفن همراه شروع می‌شود. بعد از نصب اپلیکیشن شما می‌توانید مسابقه را شروع کنید و به سوالات پاسخ دهید و امتیاز بگیرید.

قیمت هر سوال بیش از ۸۰ تومان!

بازی موبایلی «برنده باش» با پرداخت درون برنامه‌ای به این صورت است که به ازای پاسخ درست، ۱۰۰ امتیاز می‌گیرید و در صورتی که پاسخ اشتباه بدهید یا سوالی را رد کنید، برای به دست آوردن سوال جدید و کسب امتیاز می‌توانید از بسته‌های تشویقی و پولی استفاده کنید. به طور مثال با خرید بسته ۲۵۰۰ تومانی تعداد ۳۰ سوال به شما تعلق می‌گیرد. طبق این تعرفه، قیمت هر سوال ۸۰ تومان است. همچنین شما می‌توانید با بسته ۵ هزار تومانی تعداد ۷۵ سوال، ۱۰ هزار تومانی ۲۰۰ سوال و ۲۰ هزار تومانی ۵۰۰ سوال بخرید.

امتیاز لازم برای قرار گرفتن بین ۸ نفر برتر

همان طور که گفته شد به ازای هر سوال صحیح ۱۰۰ امتیاز به کاربر اپلیکیشن برنده باش اعطا می‌شود. در هر هفته هشت نفر اول که بیشترین امتیاز را کسب کرده باشند، یعنی به تعداد بیشتری سوال پاسخ داده باشند در دوشب به مسابقه اصلی دعوت خواهند شد. طبق آمار برخی هفته‌ها، یک شرکت کننده برای قرار گرفتن بین هشت نفر برتر باید حداقل سه و نیم میلیون امتیاز کسب کند. البته بعضی هفته‌ها این عدد به چهار میلیون و بیشتر هم می‌رسد. همان طور که می‌دانید امتیازات تمامی کاربران به صورت هفتگی صفر می‌شود تا امکان رقابت به صورت یکسان بین تمامی کاربران فراهم شود و صد البته همه مجبور باشند دوباره سوال بخرند.

هزینه حضور در برنامه

با توجه به این که هشت نفر برتر اپلیکیشن باید حداقل سه و نیم میلیون امتیاز کسب کنند و هر پاسخ درست ۱۰۰ امتیاز دارد، نفرات برتر باید در مدت یک هفته به ۳۵ هزار سوال پاسخ صحیح بدهند تا شانس حضور در برنامه را داشته باشند. باتوجه به این که امکان پاسخ دادن صحیح به ۳۵ هزار سوال بدون هیچ خطایی وجود ندارد، یک کاربر در خوش بینانه ترین حالت به ازای هر سه سوال، موفق می‌شود به یک سوال، پاسخ صحیح بدهد. بنابراین باید حدود ۱۰۰ هزار سوال بخرد تا خیالش برای قرار گرفتن بین هشت نفر برتر اپلیکیشن و حضور در برنامه راحت شود. برای دریافت ۱۰۰ هزار سوال باید ۲۰۰ بسته ۵۰۰ تایی خرید که هر کدام ۲۰ هزار تومان قیمت دارد. با یک حساب سرانگشتی، هر شرکت کننده در مرحله تلویزیونی باید حداقل چهار میلیون تومان برای خرید سوال‌ها هزینه کند.

هر ۶ ثانیه یک پاسخ!

نکته جالب دیگر درباره زمان پاسخ دادن به سوالات است. همان طور که می‌دانید، یک هفته ۶۰۴ هزار و ۸۰۰ ثانیه است. بنابراین کاربری که باید به ۱۰۰ هزار سوال در یک هفته پاسخ دهد، تنها شش ثانیه برای هر پاسخ فرصت دارد وگرنه از قافله نفرات برتر عقب می‌افتد و شانسی برای نشستن در مقابل گلزار نخواهد داشت.

نگاهی به تاثیر سوالات مسابقه «برنده باش» بر میزان مطالعه شرکت‌کنندگان

عروس دریایی تصمیمات عاقلانه‌تری می‌گیرد یا فیل؟

محمدعلی محمدپور | روزنامه‌نگار

«شرکت کننده مسابقه، در هفته گذشته چند ساعت مطالعه داشته است؟» این سوالی است که محمدرضا گلزار، مجری مسابقه «برنده باش» از خود شرکت کنندگان یا همراهان آن‌ها می‌پرسد. البته اصل این سوال که درباره میزان مطالعه شرکت کنندگان مطرح می‌شود خیلی هم اتفاق خوبی است و می‌تواند آن‌ها را به مطالعه تشویق کند اما در همین زمینه چند پرسش تامل برانگیز پیش می‌آید.

سوال اول این است که: «با توجه به سازوکار موجود، آیا کسی که موفق به شرکت در مسابقه می‌شود اصلا فرصتی برای مطالعه به معنای واقعی پیدا می‌کند؟» چون رویه این گونه است که برای رسیدن به رتبه یک تا ۸ و امکان حضور در برنامه، یک فرد به اتفاق حداقل یکی دو نفر از اطرافیانش باید یک هفته خواب و خوراک و کار خودشان را کنار بگذارند و پای اپلیکیشن برنامه بنشینند. یک هفته‌ای که باید مدام بسته سوال بخرند و به حدود ۱۰۰ هزار سوال داخل اپلیکیشن پاسخ بدهند. طبیعتا کسی که باید به این تعداد سوال جواب دهد اصلا امکان فکر کردن به سوالات را پیدا نمی‌کند و باید به صورت رویه‌ای ماشینی فقط پشت سر هم، صفحه را لمس کند.

سوال دوم این است که: «عمده سوالاتی که در اپ برنامه یا در خود مسابقه مطرح می‌شود اصلا چه ربطی به مطالعه دارد؟» مثلا این که شرکت کننده بداند «رنگ مورد علاقه خانم سحر قریشی چیست؟»، «واحد پول کشور میانمار کیان است، کیار است یا کیات؟»، «روده توی شکم گراز چند تا پیچ می‌خورد و چند متر است؟» یا «عروس دریایی توی زندگی‌اش، تصمیمات عاقلانه‌تری می‌گیرد یا فیل؟» اساسا چه کمکی به کتاب خوان‌تر شدن شرکت کننده‌ها می‌کند و چه کاربردی در زندگی دارد؟

در این شرایط وقتی برنامه‌ای ادعا می‌کند می‌خواهد میزان مطالعه و اطلاعات مردم را بالا ببرد آیا نباید سازوکار درستی وجود داشته باشد که بتواند افراد را به معنای واقعی به مطالعه دعوت کند؟ در این برنامه سوالات کمی درباره تاریخ ادبیات، معماری، روان شناسی، تاریخ، جغرافیا، ورزش، جامعه شناسی، سینما و... مطرح می‌شود و زیست شناسی و پزشکی بیشترین سهم از سوالات را دارد. در حالی که اطلاعات عمومی غیر از جنبه‌های کاربردی باید متنوع هم باشد. شما اگر بهترین کتاب‌های چند سال اخیر را هم خوانده باشید بدون محفوظات و بدون کاربرد نمی‌توانید در «برنده باش» تا پنج میلیون تومان برسید.

چرا داوطلب‌های شرکت در «برنده باش» برای ورود به این برنامه، پول و زمان زیادی صرف می‌کنند؟

چیزی شبیه قمار در تلویزیون

دیده‌شدن، ارتباط نزدیک با سلبریتی دور از دسترسی که گذشتن از سد محافظانش کار راحتی نیست و احتمالِ برنده شدن مقدار قابل توجهی پول، دلایلی است که می‌توانیم به کمک آن‌ها شرکت مردم در مسابقه «برنده باش» را توضیح بدهیم. اما سازوکار ورود به این برنامه به شکلی است که دلایل بالا را ناقص و نارسا می‌کند؛ قرعه‌کشی و سنجش اطلاعات عمومی، مسیرهای معمول شرکت در مسابقه‌های تلویزیونی است اما برنده‌باش مسیر متفاوتی را برای خودش انتخاب کرده؛ روشی که ظاهرا اطلاعات عمومی داوطلب‌ها را می‌سنجد ولی در واقع تکیه‌اش روی زمان و پول است. آزمون ورودی بیشتر از آن که دانسته‌های افراد را بسنجد، آن‌ها را وارد مبارزه می‌کند؛ «بجنگ! سوال بخر! سریع باش! برای بردن چیزی که احتمال به دست آوردنش زیاد نیست، ریسک کن». سازوکاری که معلومات عمومی و هوش در آن به هیچ وجه به اندازه صرف پول و وقت گذاشتن دخیل نیست. شرکت‌کننده‌هایی که دوباره و چندباره در مسابقه حاضر می‌شوند و کسانی که به گفته خودشان در روزهای منتهی به حضور در برنامه ساعت‌های زیادی مشغول جواب دادن به سوالات بوده و پول زیادی هم خرج کرده‌اند، ذهن خود را به جای تلاش برای شرکت در یک مسابقه جذاب اطلاعات عمومی به سمتِ تلاشی عجیب برای یک شبه پولدار شدن می‌برند. تلاشی که تقریباً برای بیشتر کسانی که حتی موفق به حضور در برنامه شده و جوایز حدود پنج تا ۴۰ میلیونی را هم برده‌اند نتیجه درخشانی محسوب نمی‌شود. حساب هزاران نفر که هنوز به برنامه راه پیدا نکرده‌اند نیز جای خود دارد. هر چند سازوکار اصلی این برنامه شباهتی به قمار ندارد اما استدلال‌هایی که روان‌شناسی در توضیح اعتیاد به قمار در اختیارمان قرار می‌دهد، به ما کمک می‌کند بفهمیم چرا افراد به میل خود زمان زیاد و پول‌شان را روی شرکت در یک برنامه تلویزیونی سرمایه‌گذاری می‌کنند. درباره دلایل وابستگی به قمار، از چهار پاداش نام می‌برند؛ «**پاداش مالی**»: بردهایی که شخص هر از گاهی به دست می‌آورد (امتیازهای بالاتر و امکان مقایسه خود با دیگران در اپلیکیشن و جایزه‌ای که مسابقه به فرد می‌دهد.) «**پاداش روان‌شناختی**»: احساس لذتی که در اثر بالا رفتن آدرنالین به دست می‌آید. «**پاداش اجتماعی**»: تحسینی که به خاطر برد، از طرف دیگران نصیب شخص می‌شود «**باخت میلی‌متری**»: از قوی‌ترین پاداش‌هایی که علم روان‌شناسی شناسایی کرده است. باخت میلی‌متری یعنی شخص در شرایطی ببازد که به برد بسیار نزدیک بوده است. باخت میلی‌متری به فرد این باز خورد را می‌دهد که اگر بارِ دیگر بیشتر تلاش کند، برنده خواهد شد؛ این اثر به قدری قوی است که گاهی پاداشِ حاصل از باخت میلی‌متری از پاداش برنده شدن هم بیشتر است. چیزی که از بیرون، شکست به نظر می‌رسد؛ یعنی صرف هزینه و زمان بدون رسیدن به موفقیت، برای کسی که از لحاظ روانی و فیزیولوژیک در گیر بازی شده است، باخت میلی‌متری به شمار می‌رود و امید به برنده شدن را تقویت می‌کند. نکته دیگری که استقبال از برنده‌باش و به خصوص شرکت چندباره برخی شرکت کنندگان را توجیه می‌کند، علاقه اجتماعی ما به پول باد آورده است؛ گواه آن هم قرعه‌کشی‌های بی‌نهایت و وعده‌های عجیب و غریبی است که مردم را به سرمایه‌گذاری در بانک‌ها و خریدن محصولاتی خاص و پیامک زدن به برنامه‌های تلویزیونی ترغیب می‌کند. رویای راحت به دست آوردن چیزی که رسیدن به آن از مسیر طبیعی و معمول سخت یا غیر ممکن است، انگیزه و محرک فوق‌العاده‌ای به افراد تزریق می‌کند؛ جز تعدادی اندک و قشری خاص، بقیه مردم چندسال و چقدر باید تلاش کنند که ۲۰۰ میلیون تومان پول توی حساب‌شان داشته باشند؟

جدول سخت [شماره ۵۱۱]

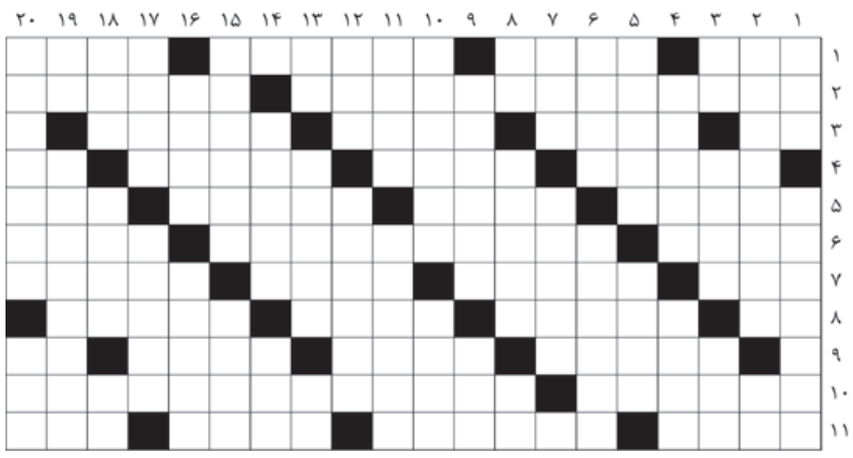

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- از صور فلکی نیمکره جنوبی آسمان - نوعی اثر موسیقایی شاد و سرگرم‌کننده- چرخ‌دنده‌های ساعت را به حرکت در می‌آورد - رستنی چتری ۲- اقدامات غیر مسلحانه که موجب افزایش باز دارندگی و کاهش آسیب پذیری در برابر تهدیدها می‌شود - نوعی باز شکاری ۳- کله - نان خورش - فرونشست - مجموعه وسایل آشپزخانه ۴- کتاب مشهور شیخ بهایی - مالیات مرزی - ارزن - نظریه ۵- از الحان قدیم ایرانی - افزون شونده - نقصان - درخور و مناسب ۶- ضعف و سستی - از آثار داستانی هوشنگ مرادی کرمانی - حروف اختصاری نیروی انتظامی کشورمان ۷- آهنگ ساز و پیانیست آلمانی - سیاه زخم - هر شاخه خاص از تولید - پیش آمدگی جلوی ساختمان ۸- حرف ندا - شاگرد مغازه - ستون فقرات - قلابی و غیرواقعی ۹- نزدیک کردن - نویسنده فرانسوی رمان انسان وحشی - بیدار - غذای بیمار ۱۰- کتاب کهن بودا - از شهدای شاخص مدافع حرم که مستشار ارشد سپاه پاسداران بود ۱۱- نقد کننده - مالاریا - همسایه سومالی و اوگاندا - شمشیر عرب

عمودی: ۱- پس از آن - برکشیدن ۲- کنایه از دشمنی و خصومت شدید است - حرف انتخاب ۳- راهی که به آخر نمی‌رسد! - شکرگزار - لکنت ناگهانی زبان ۴- نویسنده آمریکایی رمان خشم و هیاهو - پای بند ۵- حزن - جسور ۶- اهرم زیرپایی - پولی که دولت از درآمد اشخاص دریافت می‌کند ۷- خلاف میل - ادرار ۸- چای خارجی - درشت هیکل و بدقواره - پاسخ به جدول ۹- شهرستانی در استان گلستان - پریشان ۱۰- طلای کویر - کوتاه و مختصر ۱۱- تیری که با کمان اندازند - سازش و توافق ۱۲- این علامت صدای نُت را نیم پرده پایین می‌آورد - ایالتی در آمریکا ۱۳- رها - توده مردم - حاصل هر عدد به توان صفر ۱۴- دریچه کنار کاربراتور خودرو - آداب و رسوم ۱۵- رنگدانه گیاهی - باهوش ۱۶- ظرف طبخ چای - خدای هندو ۱۷- کشیش مسیحی - جنگ و پیکار ۱۸- الفت - به سن بلوغ رسیده - بسیار خوب ۱۹- بندگی - از جواهرات سلطنتی ایران مربوط به فتحعلی شاه قاجار ۲۰- چاپلوس - جزیره‌ای در شمال بندر بوشهر.

حل جدول شماره ۵۱۰

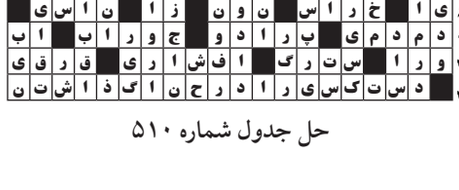

جدول متوسط [شماره ۷۳۰۰]

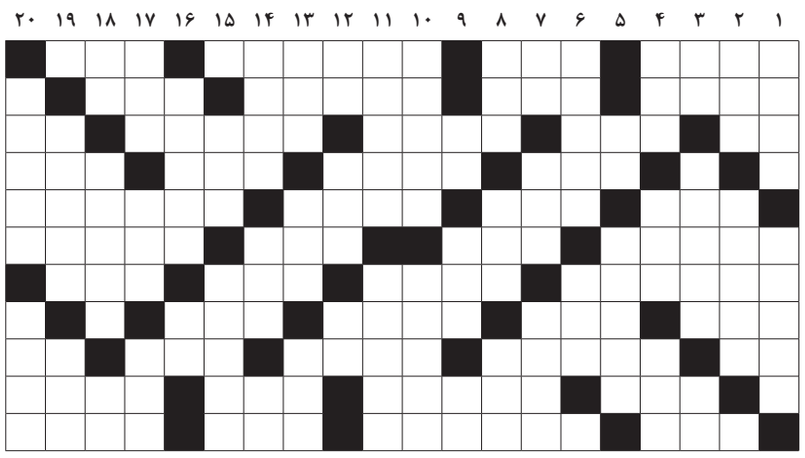

طراح جدول: امید موسوی

افقی

۱- ذرت - نیم سال تحصیلی - بنیان - آزاد ۲- خانه ییلاقی - نار - آقای فرانسوی - ایستگاه قطار ۳- پهلوان - مرتجع معروف - آماده - درخت پر شاخه و برگ - نت چهارم ۴- طایفه - دلیل آشکار - جد - قطار ۵- دست نخورده - خصلت - افسار - دارایی ۶- پنجمین سوره قرآن مجید - پسر نوح - لقبی اشرافی در اروپا - آش ۷- چیزی که ناگهان به خاطر آید - دودل - نحیف - دورویی ۸- ساز - پسوند شباهت - ضبط قدیمی - قلمه ۹- درخت زبان گنجشک - مهتری - درخشان - کمانگیر معروف - بوی رطوبت ۱۰- تیره - سرزنش - گندم سوده - کار آزموده ۱۱- دریاچه حمام - عبث - دمن - ستون خیمه

عمودی

۱- معطر - سپاس گزار ۲- شب عرب - چوب دستی پاسبانان ۳- حرکت اسب در شطرنج - صبور - ضمیر جمع ۴- چاخان - بالاپوش مردانه - دیدنی ارتش ۵- آخرین توان - ارشاد ۶- سرگذشت پیشینیان - شیوا و بلیغ ۷- برهنه - ننر - بشر ۸- نمونه خروار - اسب چاپار - دام ۹- تیر پیکاندار - موت - آب روستایی ۱۰- تمثال - دخل ۱۱- تخت - خالق کمدی الهی ۱۲- سست و تنبل - راهرو - گیسو ۱۳- پایتخت اروپایی - سرحد - جوانمرد ۱۴- در حال دویدن - بذر - باران اندک ۱۵- نخ تابیده - دلاوری ۱۶- هضم - واحد سطح ۱۷- بخشی از پا - دانه کش بی آزار - ملافه ۱۸- همه - ظلمانی - از حروف ندا ۱۹- افسونگر - جوی ۲۰- ارواح - بوستان
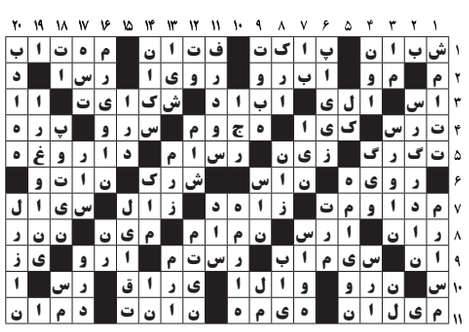
حل جدول شماره ۷۲۹۹